



Briuselis, 2017 02 01
COM(2017) 56 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Valstybių narių pažangos, padarytos 2014 m. įgyvendinant 2020 m. nacionalinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą 2012/27/ES, 2016 m. vertinimas, kaip reikalaujama Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 2012/27/ES 24 straipsnio 3 dalyje

Turinys

1. Įvadas.....	3
2. Pažanga siekiant ES 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo	4
3. Nacionaliniai tikslai.....	5
4. Energijos suvartojimo tendencijos ir nacionalinių priemonių įvertinimas pagal sektorius.....	5
4.1. Pramonė	7
4.2. Gyvenamųjų namų sektorius.....	7
4.3. Paslaugų sektorius	8
4.4. Viešasis sektorius.....	8
4.5. Transporto sektorius	9
4.6. Elektros ir šilumos gamybos sektorius	10
4.7. EVED perkėlimo į nacionalinę teisę padėtis	10
5. Išvada.....	11

1. ĮVADAS

Sprendžiant būsimus Europos Sąjungos uždavinius labai svarbu didinti energijos vartojimo efektyvumą. Todėl energijos paklausos mažinimas ir „pirmenybė energijos vartojimo efektyvumui“ yra vienas iš penkių pagrindinių energetikos sąjungos tikslų. 2015 m. valstybės narės patvirtino, kad būtina iki 2020 m. pasiekti 20 proc. energijos vartojimo efektyvumo tikslą¹. Įgyvendinant energijos vartojimo efektyvumo politiką vartotojai sutaupo pinigų, be to, mažinamas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, didinamas tiekimo saugumas, konkurencingumas, Europos ekonomikos tvarumas ir kuriamos darbo vietos. Todėl 2016 m. lapkričio mėn. Komisija pasiūlė šią svarbią politikos sritį stiprinti ir po 2020 m. ir 2030 metams nustatyti 30 proc. privalomąjį ES energijos vartojimo efektyvumo tikslą².

Šioje 2016 m. ataskaitoje įvertinama iki 2014 m. padaryta pažanga siekiant 2020 m. tikslo 20 proc. padidinti energijos vartojimo efektyvumą ir įgyvendinant Energijos vartojimo efektyvumo direktyvą (toliau – EVED). Joje pateikiamos kelios rekomendacijos valstybėms narėms³. Ji daugiausia grindžiama valstybių narių 2016 m. metinėmis ataskaitomis ir naujaisiais 2014 m. Eurostato duomenimis, taip pat 2015 m. Energijos vartojimo efektyvumo pažangos ataskaita⁴.

Svarbiausios ataskaitos išvados yra šios:

- Pastaraisiais metais ES padarė didelę pažangą. **2014 m. jos pirminės energijos suvartojimo tikslas 2020 m. pirminės energijos suvartojimo tikslą viršijo vos 1,6 proc. Galutinis energijos suvartojimas buvo net 2,2 proc. mažesnis už 2020 m. tikslą⁵.** Tačiau, palyginti su 2014 m. duomenimis, 2015 m. pirminės energijos suvartojimas padidėjo apie 1,5 proc., o galutinis energijos suvartojimas – apie 2 proc.⁶. (Taip yra todėl, kad 2014 m. buvo išskirtinai šilti metai. 2015 m. duomenys rodo priešingą tendenciją.)
- Valstybės narės yra įsipareigojusios įgyvendinti plataus užmojo energijos vartojimo efektyvumo politiką ir pastaraisiais metais visuose sektoriuose gerokai padidino savo pastangas⁷.
- ES 28 valstybių narių dekompozicinė analizė rodo, kad pirminės energijos suvartojimo mažėjimą 2005–2014 m. pirmiausia lėmė pagerėjimas energijos vartojimo intensyvumo srityje⁸. Ekonomikos nuosmukio, energijos rūšių derinio pokyčių ir struktūrinių pokyčių vaidmuo buvo gana nedidelis.

¹ 2020 m. tikslas – sumažinti ES galutinį energijos suvartojimą iki mažiau nei 1 086 Mtne, o pirminės energijos suvartojimą – iki mažiau nei 1 483 Mtne. 2014 m. spalio 23 ir 24 d. Europos Vadovų Tarybos išvados, EUCO 169/14.

² COM(2016) 860 *final*.

³ EVED 24 straipsnio 3 dalis.

⁴ COM(2015) 574 *final*. Rodiklis „šiluma iš visų centralizuoto šilumos tiekimo jėgainių“ šioje ataskaitoje nebepateikiamas, nes atitinkami Eurostato duomenys apima visą pagamintą šilumą. Todėl šis rodiklis nebebus naudojamas, kol pagal EVED 24 straipsnio 6 dalį nebus surinkti konkretūs duomenys.

⁵ Eurostato duomenys pagal visus šios ataskaitos rodiklius buvo gauti nuo 2016 m. rugpjūčio 31 d. iki 2016 m. spalio 20 d.

⁶ 2015 m. duomenys bus išsamiai išanalizuoti 2017 m. energijos vartojimo efektyvumo pažangos ataskaitoje.

⁷ Remiantis valstybių narių praneštais tikslais, 2020 m. pirminės energijos suvartojimą numatoma sumažinti iki 17,7 proc., palyginti su 2007 m. bazinio scenarijaus prognozėmis. Tačiau, kalbant apie galutinį energijos suvartojimą, valstybių narių 2020 m. tikslai rodo, kad galutinis energijos suvartojimas bus sumažintas 20,6 proc., palyginti su 2007 m. bazinio scenarijaus prognozėmis.

⁸ Nacionalinio pirminės energijos suvartojimo ir nacionalinio BVP santykis. Šis energijos vartojimo intensyvumo poveikis lėmė bendro energijos suvartojimo pokyčius dėl padidinto energijos vartojimo

- Reikia toliau dėti pastangas esamiems pastatams renovuoti siekiant taupyti energiją ir mažinti vartotojų išlaidas energijai. Dėl šios priežasties valstybėse narėse reikia toliau gerinti investicijų į energijos vartojimo efektyvumą finansavimo sąlygas. Svarbų vaidmenį šioje srityje gali atlikti informacinės ir ryšių technologijos (IRT), nes jos padeda suteikti vartotojams naudingų „priemonių rinkinių“, kad jie būtų labiau informuoti ir apgalvotai valdytų savo energijos suvartojimą.
- Dauguma valstybių narių turėtų toliau gerinti energijos vartojimo efektyvumą transporto sektoriuje, kad išnaudotų likusias energijos taupymo galimybes.

Komisija mano, kad **20 proc. pirminės energijos suvartojimo tikslas bus pasiektas, jei valstybės narės laikysis savo įsipareigojimų** ir toliau įgyvendins esamus teisės aktus, kuriais reglamentuojamas ES energijos vartojimo efektyvumas, bei sėkmingas energijos vartojimo efektyvumo programas.

2. PAŽANGA SIEKIANT ES 2020 M. ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO TIKSLO

Galutinis energijos suvartojimas⁹ ES sumažėjo 11 proc. (nuo 1 191 Mtne 2005 m. iki 1 062 Mtne 2014 m.) ir buvo mažesnis nei 2020 m. galutinio energijos suvartojimo tikslas, kuris yra 1 086 Mtne. Nuo 2005 m. absoliutus galutinis energijos suvartojimas sumažėjo visose valstybėse narėse, išskyrus Lietuvą, Maltą ir Lenkiją¹⁰.

2014 m. didžiausia viso galutinio energijos suvartojimo dalis teko transporto sektoriui (33 proc.). Po jo sekė pramonės sektorius (26 proc.), gyvenamųjų namų sektorius (25 proc.), paslaugų sektorius (13 proc.) ir kiti sektoriai (3 proc.).

Pirminis energijos suvartojimas¹¹ ES sumažėjo 12 proc. – nuo 1 712 Mtne 2005 m. iki 1 507 Mtne 2014 m. Šis suvartojimo lygis vis dar šiek tiek viršija 2020 m. pirminės energijos suvartojimo tikslą, kuris yra 1 483 Mtne.

Nuo 2005 m. absoliutus pirminės energijos suvartojimas sumažėjo visose valstybėse narėse, išskyrus Estiją, Suomiją ir Lenkiją. Estijoje užregistruotas didžiausias metinis padidėjimas (2,6 proc.), o Suomijoje pirminės energijos suvartojimas per 2005–2014 m. laikotarpį išliko gana stabilus. Ryškus metinis sumažėjimas užregistruotas Graikijoje, Lietuvoje ir Jungtinėje Karalystėje¹².

efektyvumo ir kitų veiksnių. Nors energijos vartojimo efektyvumas nėra vienintelė šio intensyvumo poveikio pasikeitimo priežastis, kita „Odyssee-Mure“ atlikta dekompozicinė analizė patvirtino, kad energijos vartojimo efektyvumas buvo pagrindinis pirminės energijos suvartojimo ir galutinio energijos suvartojimo mažėjimo 2005–2014 m. veiksnys (žr. SWD(2016) 405 5 priedą).

⁹ Galutinis energijos suvartojimas – tai energija, tiekiamą pramonės, transporto sektoriams, namų ūkiams, paslaugų ir žemės ūkio sektoriams, išskyrus energiją, tiekiamą energijos transformavimo sektoriui ir patiems energetikos pramonės sektoriams.

¹⁰ Taip pat žr. SWD apie energetikos sąjungos tikslų pažangos stebėseną 2016 m. (*Monitoring progress towards the Energy Union objectives - Key indicators*) ir <http://iet.jrc.ec.europa.eu/energyefficiency/node/9145>.

¹¹ Be galutinio energijos suvartojimo, pirminės energijos suvartojimas taip pat apima energijos gamybos ir (arba) transformavimo nuostolius, energijos suvartojimą energijos transformavimo sektoriuje ir tinklo nuostolius.

¹² Idem 10 išnaša.

3. NACIONALINIAI TIKSLAI

2013 m. valstybės narės nusistatė savo nacionalinius orientacinius 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslus¹³. 2014 m. 17-os valstybių narių galutinis energijos suvartojimas jau buvo mažesnis nei jų 2020 m. orientacinis galutinio energijos suvartojimo tikslas¹⁴. Be to, 19-os valstybių narių pirminės energijos suvartojimas jau 2014 m. buvo mažesnis už jų 2020 m. pirminio energijos suvartojimo tikslą¹⁵.

Likusios valstybės narės kol kas dar nėra pasiekusios savo 2020 m. nacionalinių orientacinių tikslų, išreikštų kaip galutinis ir (arba) pirminės energijos suvartojimas

4. ENERGIJOS SUVARTOJIMO TENDENCIJOS IR NACIONALINIŲ PRIEMONIŲ ĮVERTINIMAS PAGAL SEKTORIUS

Dauguma valstybių narių savo pirminės energijos suvartojimą ir galutinį energijos suvartojimą 2005–2014 m. mažino tokiu tempu, kad, jei jie ir toliau būtų mažinami taip pat sparčiai, iki 2020 m. tos valstybės narės pasiektų savo pirminės energijos suvartojimo ir galutinio energijos suvartojimo tikslus. Kalbant apie pirminės energijos suvartojimą, išimties šiuo atveju yra Estija, Malta ir Švedija. Kalbant apie galutinį energijos suvartojimą, išimties yra Austrija, Belgija, Vokietija, Lietuva, Malta ir Slovakija¹⁶.

Labiausiai pirminės energijos suvartojimas 2013–2014 m. sumažėjo Belgijoje (8 proc.), Danijoje (7 proc.) ir Jungtinėje Karalystėje (7 proc.). Galutinis energijos suvartojimas labiausiai sumažėjo Nyderlanduose (8 proc.), Prancūzijoje (7 proc.) ir Belgijoje (6 proc.). Tik Nyderlanduose ir Liuksemburge galutinis energijos suvartojimas sumažėjo visuose sektoriuose. Didžiausias galutinio energijos suvartojimo padidėjimas užregistruotas Maltoje (3 proc.), Bulgarijoje (3 proc.) ir Lietuvoje (2 proc.)¹⁷.

Siekiant ištirti įvairių veiksnių poveikį istorinėms pirminės energijos suvartojimo tendencijoms ES lygmeniu per pastarąjį dešimtmetį (2005–2014 m.), remiantis Eurostato duomenimis buvo atlikta pirmoji dekompozicinė analizė. Atliekant analizę buvo vertinama,

¹³ Valstybės narės nusistatė skirtingų užmojų tikslus; daugeliu atvejų jos siekė iki 2020 m. sumažinti absoliutų energijos suvartojimą. Tačiau Kroatijos, Kipro, Suomijos, Graikijos, Italijos, Portugalijos ir Rumunijos atveju šis tikslas leidžia padidinti galutinį energijos suvartojimą. Numatoma, kad 2014–2020 m. jis bus didesnis nei prognozuojamas BVP augimas. Kroatijoje, Suomijoje, Graikijoje ir Rumunijoje orientaciniai 2020 m. pirminės energijos suvartojimo tikslai leistų padidinti pirminės energijos suvartojimą sparčiau nei 2014–2020 m. pagal prognozes augtų BVP. Nacionalinių tikslų suma (17,6 proc. pirminės energijos suvartojimo sumažinimas, palyginti su prognozėmis) neatitinka 20 proc. ES lygmens tikslo. Žr. COM(2015) 574.

¹⁴ Čekija, Danija, Airija, Graikija, Ispanija, Kipras, Kroatija, Italija, Latvija, Liuksemburgas, Malta, Nyderlandai, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Slovėnija ir Suomija.

¹⁵ Austrija, Čekija, Danija, Airija, Graikija, Ispanija, Kipras, Kroatija, Italija, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Vengrija, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Slovėnija, Slovakija ir Suomija.

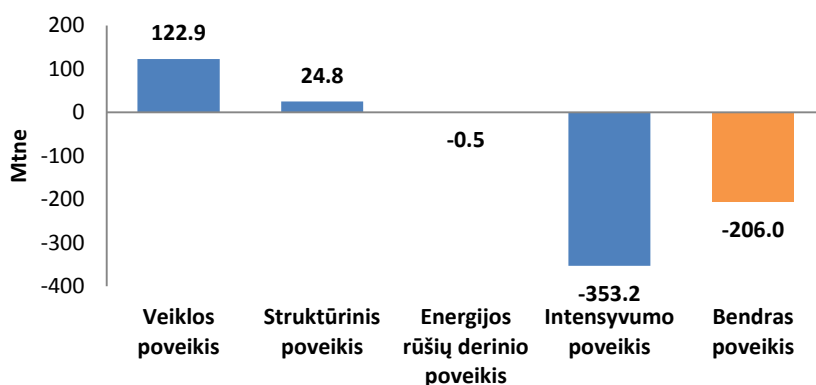
¹⁶ Kadangi turimi tik 2014 m. duomenys, atliekant šį palyginimą nėra galimybės atsižvelgti nei į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, kurios buvo neseniai įgyvendintos stengiantis įvykdyti naujuosius EVED nustatytus įpareigojimus, poveikį, nei į kai kurių priemonių, kurių neseniai imtasi pagal ekologinio projektavimo, energijos vartojimo efektyvumo ženklinimo ir pastatų energinio naudingumo direktyvas, poveikį. Be to, remiantis šiuo palyginimu, neįmanoma galutinai įvertinti, ar valstybės narės daro pakankamą pažangą, kad pasiektų savo 2020 m. orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus. Taip yra todėl, kad neįmanoma prognozuoti, kokių teigiamų ar neigiamų padarinių 2015–2020 m. turės ekonomikos pokyčiai, energijos kainų pokyčiai, perėjimas nuo vienos kuro rūšies prie kitos ar klimato kaita.

¹⁷ Idem 10 išnaša.

kiek santykinai ekonominė veikla¹⁸, struktūra¹⁹, energijos rūšių derinys²⁰ ir energijos vartojimo intensyvumas padėjo bendrai sumažinti pirminės energijos suvartojimą (206 Mtne) šiuo laikotarpiu. Visų pirma dėl veiklos poveikio energijos suvartojimas padidėjo 123 Mtne. Tačiau tai kompensavo beveik tris kartus didesnis sumažėjimas (– 353 Mtne), kurį lėmė labai pagerėjęs energijos vartojimo intensyvumas²¹.

Kita vertus, struktūrinių ir energijos rūšių derinio pokyčių poveikis ES 28 valstybėms narėms yra nedidelis. Struktūrinis poveikis buvo + 25 Mtne. Jį galėjo lemti santykinis labiau energijai imlios ekonomikos augimas, palyginti su energijai mažiau imlios ekonomikos augimu. Buvo nustatytas labai nedidelis neigiamas energijos rūšių derinio poveikis (– 0,5 Mtne), rodantis nežymų perėjimą prie švaresnių kuro rūšių. Tai rodo, kad per pastarąjį dešimtmetį energijos vartojimo efektyvumas labai pagerėjo.

Pav. 1: ES 28 valstybių narių pirminės energijos vartojimo pokyčių 2005-2014 m. dekompozicinė analizė taikant papildomą logaritminio vidurkio Divisia indekso (angl. Logarithmic Mean Divisia Index, LDMI) metodą.



Šaltinis JRC analizė

Pirmoji galutinio energijos suvartojimo analizė valstybės narės lygmeniu 2005–2014 m. atlikta gamybos sektoriuose²². Preliminarūs rezultatai rodo neigiamą veiklos poveikį Graikijoje, Kroatijoje, Italijoje ir Portugalijoje. Dėl to sumažėjo galutinis energijos suvartojimas, atspindintis ekonomikos nuosmukį šiose šalyse. Struktūrinis poveikis daugumoje valstybių narių buvo neigiamas ir rodė suaktyvėjusią veiklą energijai mažiau imliuose sektoriuose. Tik Estijoje, Lenkijoje, Vengrijoje ir Austrijoje buvo nedidelis perėjimas prie intensyviau energiją vartojančių sektorių. Todėl šiuo laikotarpiu energijos vartojimo efektyvumas padidėjo labiau nei būtų buvę priešingu atveju.

¹⁸ BVP, rodančiu 28 ES valstybių narių gerovę, atsižvelgiama į energijos vartojimo pokyčius dėl ekonominės veiklos pokyčių. Veiklos poveikis yra teigiamas, jei energijos vartojimo efektyvumas padidėja dėl papildomos energijos paklausos, kurią lemia suaktyvėjusi ekonominė veikla.

¹⁹ Kiekvienos valstybės narės BVP ir visų ES 28 valstybių narių BVP santykis. Juo atsižvelgiama į energijos vartojimo pokyčius, kurie būtų įvykę santykinai pasikeitus šalių, kurių energijos vartojimo intensyvumas skiriasi, reikšmei. Struktūrinis poveikis yra teigiamas, jei padidėja šalių, kurių ekonomikai būdingas gana didelis energijos vartojimo intensyvumas, BVP.

²⁰ Nacionalinio pirminės energijos suvartojimo pagal kiekvieną kuro rūšį ir nacionalinio pirminės energijos suvartojimo pagal visas kuro rūšis kartu santykis. Juo atsižvelgiama į energijos vartojimo pokyčius pasikeitus ekonomikoje naudojamų energijos rūšių deriniui, t. y. energijos rūšių derinio sudėties poveikiui. Energijos rūšių derinio poveikis yra neigiamas, jei pereinama prie švaresnių kuro rūšių.

²¹ Tai yra pirminiai Komisijos atliktos pirmosios dekompozicinės analizės rezultatai. Metodika dar kuriama ir bus toliau aptariama su valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis.

²² Buvo vertinami šie sektoriai: pramonės, statybos, paslaugų, žemės ūkio, miškininkystės ir žvejybos.

Neigiamo energijos vartojimo intensyvumo poveikis, rodantis pagerėjusį energijos vartojimo intensyvumą, užregistruotas visose valstybėse narėse, išskyrus Latviją ir Kiprą. Bulgarijoje, Čekijoje, Rumunijoje ir Slovakijoje labai pagerėjo energijos vartojimo intensyvumo rodikliai, todėl sumažėjo energijos vartojimas²³. Komisijos nuomone, efektyvesnį energijos vartojimą labiausiai skatino viešoji politika. Šią išvadą neseniai patvirtino Tarptautinė energetikos agentūra ir „Odyssee-Mure“ atlikta dekompozicinė analizė²⁴.

4.1. Pramonė

Absoliutusias **galutinis energijos suvartojimas pramonės sektoriuje** sumažėjo nuo 328 Mtne 2005 m. iki 275 Mtne 2014 m. (16 proc.).

Palyginti su 2013 m., 2014 m. trylikoje valstybių narių užregistruotas galutinio pramonės energijos suvartojimo sumažėjimas. Energijos suvartojimas pramonės sektoriuje labiausiai padidėjo Kipre (19 proc.), Graikijoje (9 proc.) ir Vengrijoje (6 proc.). Pagrindinės kai kurių valstybių narių nurodytos šio augimo 2013–2014 m. priežastys buvo pramonės pridėtinės vertės padidėjimas ir padidėjęs suvartojimas cemento ir medžio skiedrų gamyklose.

Kalbant apie **galutinį energijos vartojimo intensyvumą pramonės sektoriuje**, valstybės narės, kurioje energijos vartojimo intensyvumas yra didžiausias, t. y. Bulgarijos, ir valstybių narių, kuriose energijos vartojimo intensyvumas yra mažiausias, t. y. Danijos ir Airijos, padėtis labai skiriasi. Nors tam daro įtaką energijai imlių pramonės sektorių dalis, energijos vartojimo intensyvumas pramonės sektoriuje 2014 m., palyginti su 2005 m., sumažėjo daugumoje valstybių narių, išskyrus Kiprą, Graikiją, Vengriją ir Latviją. Austrijoje ir Suomijoje energijos vartojimo intensyvumas daugiau beveik nepagerėjo²⁵.

4.2. Gyvenamųjų namų sektorius

Absoliutus **galutinis energijos suvartojimas gyvenamųjų namų sektoriuje** nuo 309 Mtne 2005 m. sumažėjo 15 proc. iki 263 Mtne 2014 m. dėl kelių priežasčių, tarp kurių yra didesnis įtaisų energijos vartojimo efektyvumas ir pagerėjęs pastatų energinis naudingumas pradėjus laipsniškai įgyvendinti Pastatų energinio naudingumo direktyvą ir būtinuosius ekologinio projektavimo standartus. Be to, šią teigiamą tendenciją paskatino ir vartotojams išduodant energinio naudingumo sertifikatus teikiama informacija, taip pat suvartojamos energijos matavimas, nes taip vartotojams suteikta naudingų priemonių, padedančių didinti jų informuotumą apie jų energijos suvartojimą.

Nė viena valstybė narė nepranešė apie gyvenamųjų namų sektoriaus galutinio energijos suvartojimo padidėjimą 2013–2014 m. Reikšmingas 20 proc. sumažėjimas užregistruotas Nyderlanduose, 18 proc. – Belgijoje.

2014-ieji buvo neįprastai šilti metai, todėl šildymo paklausa turėtų sumažėti²⁶. Tačiau, nors 2014-ieji buvo šiltesni už 2013-uosius, gyvenamųjų namų energijos suvartojimo duomenys,

²³ Tai yra pirminiai Komisijos atliktos pirmosios dekompozicinės analizės rezultatai. Metodika dar kuriama ir bus toliau aptariama su valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis.

²⁴ https://www.iea.org/eemr16/files/medium-term-energy-efficiency-2016_WEB.PDF ir SWD(2016) 405 5 priedas.

²⁵ Idem 10 išnaša.

²⁶ 2014 m. ES 28 valstybių narių lygmeniu vidutiniškai buvo 2 809 šildymo dienolaipsniai, palyginti su vidutiniškai 3 218 šildymo dienolaipsnių 2013 m. ir vidutiniškai 3 143 šildymo dienolaipsniais 1990–2014 m. referenciniu laikotarpiu [duomenų šaltinis: Eurostatas, Jungtinis tyrimų centras (Aplinkos apsaugos ir tvarumo instituto (IES) / MARS padalinys). Korekcijos atsižvelgiant į klimato sąlygas koeficientas apskaičiuotas kaip šildymo dienolaipsnių dalis konkrečiais metais per vidutinį šildymo dienolaipsnių skaičių 1990–2014 m. Šis

pakoreguoti atsižvelgiant į klimato sąlygas, 17-oje valstybių narių 2014 m. rodo didėjančio vartojimo tendenciją, palyginti su 2013 m. Tai galėjo lemti ir ta aplinkybė, kad atliekant korekcijas atsižvelgiant į klimato sąlygas neatsižvelgiama į vėsinimo dienolaipsnius. Todėl į jas reikėtų atsižvelgti atliekant būsimas analizes, visų pirma todėl, kad vėsinimo reikšmė pietinių šalių energijos poreikiams vis didės.

2005–2014 m. dėl pritaikyto klimato pataisos koeficiento **galutinis energijos suvartojimas vienam gyventojui** per metus vidutiniškai taip pat sumažėjo 0,7 proc. Šiuo laikotarpiu padėtis labiausiai pagerėjo Belgijoje, Airijoje ir Jungtinėje Karalystėje²⁷. 2005–2014 m. visose valstybėse narėse taip pat pagerėjo **energijos suvartojimas vienam kvadratiniam metrui**. Didžiausias sumažėjimas užregistruotas Kipre, Latvijoje ir Portugalijoje²⁸.

4.3. Paslaugų sektorius

Paslaugų sektoriuje **galutinis energijos suvartojimas** nuo 144 Mtne 2005 m. sumažėjo 2 proc., t. y. iki 141 Mtne 2014 m. Šį didelį 6 proc. sumažėjimą 2014 m., palyginti su 2013 m., galima iš dalies paaiškinti nešalta 2014 m. žiema, nes skaičiuojama, kad šildymas paslaugų sektoriuje sudaro 62 proc. galutinio energijos suvartojimo²⁹.

Palyginti su 2013 m., visų šalių paslaugų sektoriuje 2014 m. absoliutus energijos suvartojimas mažėjo arba buvo pastovus, išskyrus Estiją, Latviją, Malta, Portugaliją ir Švediją. Kipras ir Malta didėjimo arba stabilumo tendencijas paaiškino turistų antplūdžiu ir klimato pokyčiais, nes daugiau energijos buvo suvartojama šildymui, vėdinimui ir oro kondicionavimui. Latvija padidėjusį vartojimą susiejo su padidėjusia bendrąja paslaugų pridėtine verte, o Portugalija kaip galimą priežastį nurodė viešojo sektoriaus darbo valandų padidėjimą.

2005–2014 m. laikotarpiu **galutinis energijos vartojimo intensyvumas**³⁰ **paslaugų sektoriuje** kasmet gerėjo vidutiniškai 1 proc. Labiausiai per šį laikotarpį jis pagerėjo Vengrijoje, Airijoje ir Slovakijoje. Kipre, Estijoje, Suomijoje, Graikijoje ir Italijoje šiuo laikotarpiu užregistruotas stabilus arba didėjantis galutinis energijos vartojimo intensyvumas³¹. Pastarosios valstybės narės turėtų skirti daugiau dėmesio energijos vartojimo efektyvumo didinimui paslaugų sektoriuje. Tai padės didinti šio sektoriaus konkurencingumą. Tikimasi, kad ateityje šis sektorius augs.

4.4. Viešasis sektorius

EVED 5 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės renovuotų 3 proc. bendro centrinės valdžios subjektams priklausančių ir jų naudojamų šildomų ir vėsinamų pastatų patalpų ploto, kad būtų įvykdyti Pastatų energinio naudingumo direktyvoje nustatyti minimalūs energinio naudingumo reikalavimai. Vietoj to būtų galima naudoti kitas priemones, kad būtų sutaupyta lygiavertis energijos kiekis. Siekdamas įgyvendinti 5 straipsnio reikalavimus, 18 valstybių narių taikys alternatyvias priemones, t. y. priemones, kurias taikant gyventojai skatinami

pataisos koeficientas buvo taikomas bendram gyvenamųjų namų sektoriaus energijos suvartojimui. Jei Eurostatas turi išskaidytus duomenis apie galutinį suvartojimą, korekcijos atsižvelgiant į klimato sąlygas koeficientas taikomas tik šilumos suvartojimo duomenims.

²⁷ Rodikliai, pateikiami SWD dokumente *Monitoring progress towards the Energy Union objectives - Key indicators* nėra pakoreguoti atsižvelgiant į klimato sąlygas.

²⁸ Žr. „Odyssee-Mure“ duomenų bazę <http://www.indicators.odyssee-mure.eu/online-indicators.html>.

²⁹ COM(2016) 51 *final*.

³⁰ Rodiklis, rodantis, kiek energijos reikia, kad konkrečiais metais būtų sukurta paslaugų sektoriaus pridėtinė vertė.

³¹ Idem 10 išnaša.

keisti savo įpročius. Kitos valstybės narės nusprendė laikytis nustatytojo būdo ir renovuoti 3 proc. bendro patalpų ploto.

Remiantis 2016 m. metinėmis ataskaitomis, valstybės narės, nusprendusios taikyti nustatytąjį būdą, pranešė, kad 2014 m. renovuota maždaug 1 245 000 m² reikalavimus atitinkančių pastatų, o 2015 m. – 995 000 m² reikalavimus atitinkančių pastatų. Kitą būdą taikiusios valstybės narės pateikė Komisijai 2014 ir 2015 m. sutaupytos energijos duomenis, tačiau yra likę kai kurių neaiškumų, susijusių su ataskaitų teikimu (pvz., dėl pasirinktų vienetų ar trūkstamų duomenų). Pirminiai tyrimai patvirtina išvadą, kad pritaikius alternatyvų būdą Austrijoje, Kroatijoje, Čekijoje, Suomijoje, Airijoje, Nyderlanduose, Lenkijoje, Švedijoje ir Jungtinėje Karalystėje 2014–2015 m. sutaupytas reikalaujamas energijos kiekis. Kroatija, Suomija ir Švedija pranešė sutaupiusios net daugiau, nei buvo reikalaujama. Kalbant apie nustatytąjį būdą, valstybės narės, teigusios, kad 2014 ir 2015 m. neįvykdė joms taikomų renovavimo reikalavimų, buvo Estija, Ispanija, Vengrija, Italija ir Latvija. Komisija toliau atidžiai stebės, kaip ši nuostata įgyvendinama.

4.5. Transporto sektorius

Absolūtus galutinis energijos suvartojimas 28 ES valstybių narių **transporto sektoriuje** ³² nuo 369 Mtne 2005 m. sumažėjo iki 353 Mtne 2014 m. (4 proc.). Palyginti su 2005 m., 2014 m. 13 valstybių narių padidino savo energijos suvartojimą šiame sektoriuje ³³. Energijos suvartojimas gerokai padidėjo (daugiau nei 20 proc. nuo 2005 m.) Lietuvoje, Maltoje, Lenkijoje, Rumunijoje ir Slovėnijoje. Tačiau, palyginti su 2005 m., 2014 m. energijos suvartojimas sumažėjo Graikijoje (21 proc.) ir Ispanijoje (20 proc.).

Nuo 2013 iki 2014 m. galutinis energijos suvartojimas 28 ES valstybių narių transporto sektoriuje padidėjo 1 proc., o 20 valstybių narių pranešė apie padidėjimą, palyginti su 2013 m. Palyginti su praėjusiais metais, tai yra didelis pokytis, nes didėjimo tendencija buvo užregistruota tik 11 valstybių narių. Labiausiai galutinis energijos suvartojimas padidėjo Bulgarijoje (11 proc.), Vengrijoje (12 proc.) ir Lietuvoje (11 proc.). Energijos kainų sumažėjimas buvo nurodoma kaip viena iš pagrindinių padidėjusio energijos suvartojimo transporto sektoriuje priežasčių. Kitos priežastys yra padidėjęs transporto priemonių skaičius ir suaktyvėjęs krovinių ir (arba) keleivių vežimas. Maltoje padidėjęs energijos suvartojimas aviacijos ir automobilių transporto sektoriuose buvo siejamas su gerokai išaugusiu atvykstančių turistų skaičiumi.

2014 m. pervežimo kolektyviniu keleivių transportu dalis Portugalijoje buvo 11 proc., o Vengrijoje – 35 proc. ³⁴ ES lygmeniu, palyginti su 2005 m., 2014 m. kolektyvinio keleivių transporto dalis išliko nepakitusi (apie 18 proc.). Palyginti su 2005 m., didžiausias energijos suvartojimo padidėjimas 2014 m. buvo užregistruotas Belgijoje ir Čekijoje. Kalbant apie krovinių vežimą 2005–2014 m., su krovinių vežimu keliais siejamas energijos suvartojimas šiek tiek sumažėjo – nuo 76 proc. iki 75 proc. visos krovinių vežimo sausuma apimties.

³² Įskaitant vamzdynų transportą – priešingai COM(2015) 574 *final* išreikštam požiūriui, nes į 2020 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslus yra įtrauktas vamzdynų transportas.

³³ Valstybes nares lyginti reikia atsargiai, nes galutinis energijos suvartojimas matuojamas pagal parduotą, o ne pagal šalies teritorijoje panaudotą kurą. Todėl yra svarbūs ir kiti veiksniai, ne tik energijos vartojimo efektyvumas, pvz., tai, kiek tam tikra valstybė narė yra kelių transporto priemonių „tranzito“ šalis, ir tai, ar tam tikra valstybė narė yra aviacijos centras.

³⁴ Palyginti su COM(2015) 574 *final* pateiktais duomenimis, keleivinio ir krovinio transporto rodiklis pasikeitė. Dabar vertinant transporto veiklą atsižvelgiama į teritorialumą (šaltinis: <https://ec.europa.eu/transport/sites/transport/files/pocketbook2016.pdf>).

Nacionaliniu lygmeniu 2014 m. geležinkelių ir krovinio vidaus vandenų transporto dalis Kipre ir Maltoje buvo 0 proc., o Latvijoje – 81 proc. Rumunija ir Bulgarija pranešė, kad, palyginti su 2005 m., 2014 m. jų dalys padidėjo labiausiai.

4.6. Elektros ir šilumos gamybos sektorius

Taikant ES prekybos apyvartinius taršos leidimus sistemą ir kartu įgyvendinant tikslinę energijos vartojimo efektyvumo politiką galima didinti elektros energijos sektoriaus energijos vartojimo efektyvumą, pvz., skatinti šilumos ir elektros energijos gamybą didelio efektyvumo kogeneracijos būdu, efektyvų centralizuotą šildymą ir vėsinimą ir atsinaujinančiąją energiją, taip pat toliau diegti IRT priemonių rinkinius bei specialią programinę įrangą įvairiems energijos šaltiniams geriau integruoti. Labai svarbus vaidmuo šioje srityje tenka šildymo ir vėsinimo sektoriui³⁵.

Pirminės energijos per praėjusius metus buvo suvartota mažiau dėl sumažėjusio galutinio energijos suvartojimo ir struktūrinių pokyčių elektros energijos gamybos sektoriuje. Pirmiausia, per praėjusius metus įvyko struktūrinių pokyčių, nes vietoj elektros energijos gamybos šiluminėse elektrinėse imta naudoti daugiau atsinaujinančiųjų energijos išteklių. Atsižvelgiant į tai, kad 2014 m. bendras galutinis energijos suvartojimas ES buvo 16 proc., ES ir dauguma valstybių narių tuoj pasieks ar net jau viršijo orientacinius rodiklius, susijusius su atsinaujinančiosios energijos diegimu. RES-E gali labai padėti mažinti pirminės energijos suvartojimą³⁶.

Palyginti su 2013 m., 2014 m. šilumos gamyba kogeneracinėse elektrinėse beveik visose valstybėse narėse sumažėjo³⁷. 2005–2014 m. ši mažėjimo tendencija, susijusi su kogeneracinėse elektrinėse pagaminta šiluma, taip pat matyti 14-oje valstybių narių.

Palyginti su 2013 m., šilumos energijos gamybos sąnaudų ir produkcijos santykis³⁸ 2014 m. 17-oje valstybių narių sumažėjo. Tas pats pasakytina apie 13-a valstybių narių, kurios, palyginti su 2005 m., 2014 m. sumažino savo sąnaudų ir produkcijos santykį. Tai galėjo lemti įvairios priežastys, pvz., perėjimas prie kitų kuro rūšių.

Gerai veikianti ES ATLPS ir Rinkos stabilumo rezervas, taip pat tikslinę energijos vartojimo efektyvumo politiką gali papildomai paskatinti didinti energijos vartojimo efektyvumą elektros energijos sektoriuje. Be to, valstybės narės turėtų atidžiai stebėti, kaip įgyvendinami energijos vartojimo efektyvumo potencialo vertinimai gamybos, perdavimo ir (arba) skirstymo tinkluose pagal EVED 15 straipsnį ir efektyvios kogeneracijos bei centralizuoto šildymo ir vėsinimo sąnaudų ir naudos vertinimai, kuriuos vykdyti reikalaujama pagal EVED 14 straipsnį.

4.7. EVED perkėlimo į nacionalinę teisę padėtis

Kai kuriose valstybėse narėse EVED dar nėra visiškai perkelta į nacionalinę teisę. Todėl jos negali pasinaudoti visomis šios direktyvos teikiamomis galimybėmis. EVED gali padėti siekti

³⁵ COM(2016) 51 *final*.

³⁶ Taip pat žr. *2016 Renewable Energy Progress Report*.

³⁷ Palyginti su COM(2015) 574 ir SWD(2015) 245, čia panaudotas kitas duomenų rinkinys. Šioje ataskaitoje buvo panaudoti bendros šilumos ir elektros energijos gamybos duomenys, pateikti Eurostatui pagal EVED 24 straipsnio 6 dalį. <http://ec.europa.eu/eurostat/web/energy/data>. Padidėjimas užregistruotas tik Belgijoje, Kipre, Estijoje, Latvijoje, Maltoje, Portugalijoje ir Jungtinėje Karalystėje.

³⁸ Tokios priemonės kaip, pavyzdžiui, šilumos energijos gamybos transformavimo produkcijos ir kuro sąnaudų santykis.

2020 ir 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslų, tinkamai plėtoti energijos vartojimo efektyvumo rinkas, o vartotojai ir rinkos dalyviai gali būti įgalinti tik kai ji bus visiškai ir veiksmingai perkelta į nacionalinę teisę.

Šiuo tikslu Komisija toliau atidžiai stebi, kaip įgyvendinama EVED. Ji užbaigė 22 iš 27 pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, kurias iš pradžių pradėjo dėl to, kad valstybės narės visiškai arba iš dalies nepranešė apie nacionalinės teisės aktus, būtinus kiekvienam iš EVED reikalavimų įgyvendinti. Komisija vis dar palaiko ryšius su keliomis valstybėmis narėmis dėl tinkamo EVED 7 straipsnio įgyvendinimo. 2017 m. ji pradės dialogą su visomis valstybėmis narėmis siekdama patikrinti, ar jų nacionalinės teisės aktai atitinka direktyvą, kitaip tariant, kad į nacionalinės teisės aktus būtų tinkamai perkelti visi EVED nustatyti įpareigojimai ir reikalavimai.

7 straipsnio įgyvendinimas rodo³⁹, kad valstybė narės padarė didelę pažangą siekdamas 2020 m. bendro taupymo tikslo⁴⁰. Iš tiesų 2014 m. ES 28 valstybės narės sutaupė 12 Mtn energijos, o tai yra 5 proc. visos reikalaujamos sutaupyti sumos, kurią nurodė valstybės narės. Be to, aštuonios valstybės narės – Prancūzija, Vengrija, Italija, Malta, Nyderlandai, Rumunija, Slovakija ir Jungtinė Karalystė – pasiekė arba viršijo 2014 m. per metus numatytą sutaupyti kiekį⁴¹.

2014 m. Belgija, Danija, Estija, Vokietija, Graikija, Airija, Latvija, Portugalija ir Slovėnija pranešė pasiekusios bent 50 proc. tais metais pagal 7 straipsnį numatyto per metus sutaupyti kiekio. Bulgarija, Kroatija, Kipras, Liuksemburgas ir Švedija pranešė sutaupiusios mažiau nei 50 proc. 2014 m. numatyto sutaupyti kiekio. Ateinančiais metais šiose valstybėse narėse prireiks papildomų pastangų, kad iki 2020 m. jos įvykdytų bendrus taupymo reikalavimus.

Latvija ir Liuksemburgas nepranešė apie 2014 m. pagal energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą (EVEIS) sutaupyta kiekį, nes šios sistemos dar nebuvo įdiegtos. Iš pradžių Graikija pranešė tik apie alternatyvias priemones, tačiau dabar, nuo 2017 m. sausio 1 d., ketina sukurti EVEIS⁴². Lietuva ir Estija neseniai paskelbė⁴³ nebeplanuojančios sukurti EVEIS. Apskritai aštuonios valstybės narės⁴⁴ savo 2016 m. metinėse ataskaitose pranešė apie savo priemonių atnaujinimus. Čekija atnaujino savo taupymo reikalavimą.

5. IŠVADA

Kaip pažymėta Komunikate „Švari energija visiems europiečiams“⁴⁵, energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti pirmasis energijos šaltinis, nes jis atlieka labai svarbų vaidmenį spartinant perėjimą prie švarios energijos ir skatinant ekonomikos augimą bei darbo vietų kūrimą, tai pat padeda užtikrinti ES tiekimo saugumą. Efektyviai vartojant energiją taupomi pinigai ir energijos vartojimo efektyvumas jau tapo tvarių verslo modelių. Dauguma valstybių

³⁹ Pagal 7 straipsnį valstybės narės privalo sukurti energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, kad kiekvienais metais būtų pasiektas naujas galutinių vartotojų sutaupomas energijos kiekis – 1,5 proc., arba taikyti alternatyvias priemones, kuriomis būtų pasiektas toks pat rezultatas.

⁴⁰ Valstybių narių pranešta bendro galutinio energijos suvartojimo taupymo reikalavimų suma yra 230 Mtn, kurią reikėtų pasiekti iki 2020 m. gruodžio 31 d.

⁴¹ Metinio sutaupymo išskirstymo pagal politikos priemones nepranešė Latvija, Suomija, Lietuva ir Lenkija. Austrija, Belgija, Čekija ir Ispanija 2014 m. pranešė metinį numatomą sutaupyti kiekį tik dėl kai kurių politikos priemonių.

⁴² Todėl įpareigojimų sistema kartu su alternatyviomis priemonėmis bus įtraukta į Graikijos pagal 7 straipsnį nustatytą politikos priemonių rinkinį.

⁴³ Vykstant konstruktyviam dialogui ES bandomojo proceso metu.

⁴⁴ Austrija, Belgija, Čekija, Estija, Graikija, Malta, Ispanija ir Jungtinė Karalystė.

⁴⁵ COM(2016) 860 *final*.

narių yra pripažinusios visokeriopą energijos vartojimo efektyvumo naudą ir yra ne tik įsipareigojusios iki 2020 m. pasiekti plataus užmojo energijos vartojimo efektyvumo tikslus, bet ir įgyvendino daug energijos vartojimo efektyvumo programų bei priemonių.

Šios pastangos turėjo didelį poveikį: JRC atlikta dekompozicinė analizė parodė, kad 2005–2014 m. ES 28 valstybių narių pirminės energijos suvartojimas sumažėjo 206 Mtne – daugiausia dėl pagerėjusio energijos vartojimo intensyvumo⁴⁶. Kitaip tariant, jei nuo 2005 m. nebūtų pagerintas energijos vartojimo intensyvumas, pirminės energijos suvartojimas 2014 m. būtų buvęs 23 proc. didesnis. Dėl šios sutaupytos energijos sumažėjo vartotojų sąskaitos už energiją, be to, skaičiuojama, kad 2014 m. dėl to išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų CO₂ kiekis sumažėjo maždaug 800 mln. tonų.

Siekdama toliau skatinti viešojo ir privačiojo sektoriaus investicijas į energijos vartojimo efektyvumą, 2016 m. Komisija pristatė savo iniciatyvą „Spartesnis švarios energijos technologijų diegimas pastatuose“⁴⁷. Joje daugiausia dėmesio skiriama investicijų į tvarios energijos pastatus uždaviniams ir galimybėms statybos sektoriui, be to, į ją įtraukta ir Pažangaus išmaniųjų pastatų finansavimo iniciatyva. Pastarąja iniciatyva bus remiamas veiksmingesnis viešųjų lėšų naudojimas, bankams priimtinių projektų bazės sukūrimas taikant apibendrinimo ir pagalbos mechanizmus, taip pat investicijų į energijos vartojimo efektyvumą projektų rizikos sumažinimas projektų rėmėjams, finansuotojams ir investuotojams. Kartu su šiomis iniciatyvomis Komisija taip pat nustatė specialią spartesnio švarios energetikos inovacijų kūrimo ir diegimo strategiją⁴⁸. Šiame komunikate nustatoma trijų svarbiausių politikos svertų, kuriuos ES galėtų panaudoti, kad skatintų švarios energijos inovacijas, strategija, o jos finansavimas pagal iniciatyvą „Horizontas 2020“ skiriamas ES pastatų fondo priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti kaip vienam iš keturių prioritetų. Komisija nedelsdama įgyvendins visas iniciatyvas. Dėl tiesioginio šių iniciatyvų poveikio bus lengviau siekti energijos vartojimo efektyvumo tikslų trumpuoju laikotarpiu.

ES jau pavyko gerokai sumažinti energijos suvartojimą ir pasiekti, kad galutinis energijos suvartojimas būtų mažesnis nei 2020 m. tikslas. Nors, palyginti su 2014 m., 2015 m. pirminės energijos suvartojimas šiek tiek padidėjo, Komisija optimistiškai vertina, kad ES jau yra pasirengusi įgyvendinti savo tikslą. Taip yra todėl, kad pirminės energijos suvartojimas 2014 m. buvo tik 1,6 proc. didesnis už 2020 m. absoliutų pirminės energijos suvartojimo tikslą.

Kaip ir 2015 m. energijos vartojimo efektyvumo ataskaitoje, šioje ataskaitoje pateikti veiklos rodikliai rodo, kad 2005–2014 m. duomenys valstybėse narėse skyrėsi. Tačiau dauguma rodiklių ES lygmeniu pagerėjo.

Dauguma valstybių narių pagerino savo galutinį energijos vartojimo intensyvumą pramonės sektoriuje ir paslaugų sektoriuje ir tai teikia vilčių.

Kaip rodo analizė, 2005–2014 m. dauguma valstybių narių sumažino energijos vidutinį suvartojimą vienam kvadratiniam metrui **gyvenamųjų namų sektoriuje**. Tačiau galutinis energijos suvartojimas, pakoreguotas atsižvelgiant į klimato sąlygas, vienam gyventojui daugelyje valstybių narių padidėjo. Kaip pažymėta teisės aktų rinkinyje „Švari energija visiems europiečiams“⁴⁹, valstybės narės turėtų toliau skirti daug dėmesio esamų pastatų renovacijai. Tai namų ūkiams padeda pasiekti tą patį ar geresnį komforto lygį patiriant mažiau

⁴⁶ Žr. 4 skyrių.

⁴⁷ COM(2016) 860 *final*.

⁴⁸ COM(2016) 763 *final*.

⁴⁹ COM(2016) 860 *final*.

išlaidų. Šioje srityje IRT teks esminis vaidmuo, nes vartotojams suteikiamas naudingas priemonių rinkinys didinti savo informuotumą apie energijos suvartojimą, jiems suteikiama galimybė išmaniai valdyti energijos suvartojimo prietaisus tikroju laiku ir užkirsti kelią nereikalingam energijos vartojimui. Be to, vartotojams reikalingos konkretesnės priemonės energijos nepritekliaus problemai veiksmingai spręsti.

Galutinis energijos suvartojimas 2014 m., palyginti su 2013 m., padidėjo tik vieninteliame **transporto sektoriuje**: 20 valstybių narių pranešė apie padidėjimą 2013 m. atžvilgiu, o 13-oje valstybių narių užregistruotas padidėjimas, palyginti su 2005 m. Siekdamas pakeisti didėjimo tendenciją, visos valstybės narės turėtų remtis teigiamais kitų valstybių narių pavyzdžiais. Reikėtų skatinti aktyviai keliauti (važiuoti dviračiais, vaikščioti), dažniau naudotis kolektyvinio keleivių vežimo priemonėmis (pvz., geležinkeliais ir vidaus vandenų transportu), taip pat transportui naudoti mažataršę alternatyvią energiją, efektyviai energiją vartojančias transporto priemones ir (arba) laivus ir diegti susijusią infrastruktūrą, pavyzdžiui, įrengti elektrinių transporto priemonių įkrovimo stoteles, kaip siūlo Komisija⁵⁰.

Komisija toliau atidžiai stebės valstybių narių pažangą siekiant jų orientacinių 2020 m. nacionalinių energijos vartojimo efektyvumo tikslų ir EVED įgyvendinimą. Ji taip pat atnaujins savo vertinimą vertindama energetikos sąjungos būklę.

Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą pateikti savo nuomonę dėl šio vertinimo.

⁵⁰ Ten pat.

1 lentelė. Apžvalgos rodikliai

Rodikliai	Tendencija pasiekti 2020 m. tikslą		Trumpalaikė tendencija		Visos ekonomikos energijos vartojimo intensyvumas	Pramonė	Namų ūkiai	
	Pirminės energijos suvartojimo 2005-2014 m. tendencija, palyginti su 2005-2020 m. pirminės energijos suvartojimo tendencija siekiant 2020 m. tikslo*	2005-2014 m. galutinio energijos suvartojimo tendencija, palyginti su 2005-2020 m. galutinio energijos suvartojimo tendencija siekiant 2020 m. tikslo*	2014 m. pirminės energijos suvartojimo pokytis, palyginti su 2013 m. pirminės energijos suvartojimu, %	2014 m. galutinio energijos suvartojimo pokytis, palyginti su 2013 m. galutiniu energijos suvartojimu, %	2005-2014 m. vidutinis metinis pirminės energijos suvartojimo energijos intensyvumo pokytis, % (pirminės energijos suvartojimas Mtnė/BVP, mln. EUR 2010 m. kainomis)	2005-2014 m. vidutinis energijos intensyvumo pokytis pramonės srityje, % (galutinis energijos suvartojimas pramonės srityje toe/GVA pramonės srityje, mln. EUR 2010 m. kainomis)	2005-2014 m. vidutinis metinis galutinio energijos suvartojimo pokytis gyvenamųjų namų srityje vienam gyventojui (dienolaispniai normalizuoti), %	2005-2014 m. metinis energijos suvartojimo pokytis, m ² , taikant klimato korekcijos koeficientą koe/m ² , %
Šaltinis ir gavimo data	Eurostatas 2016/08/31	Eurostatas 2016/08/31	Eurostatas 2016/08/31	Eurostatas 2016/08/31	Eurostatas 2016/08/31 ir 2016/09/02	Eurostatas 2016/08/31	Eurostatas 2016/08/31	Odyssee 2016/10/05
ES28	+	+	● -4.0%	● -4.1%	● -2.2%	● -1.8%	● -0.7%	● -2.3%
BE	+	-	● -7.5%	● -5.8%	● -2.4%	● -0.9%	● -2.2%	● -0.3%
BG	+	+	● 5.7%	● 2.7%	● -3.0%	● -6.3%	● 2.2%	● -2.6%
CZ	+	+	● -2.7%	● -3.5%	● -2.6%	● -5.0%	● 0.7%	● -0.8%
DK	+	+	● -7.2%	● -3.9%	● -1.8%	● -2.5%	● 0.0%	● -1.9%
DE	+	-	● -3.9%	● -4.0%	● -2.2%	● -1.3%	● 0.0%	● -3.5%
EE	-	+	● 1.3%	● -1.9%	● 0.9%	● -4.5%	● 1.1%	● -1.0%
IE	+	+	● -0.4%	● 0.3%	● -2.2%	● -0.6%	● -2.6%	● -1.6%
EL	+	+	● 0.3%	● 1.5%	● -0.3%	● 3.2%	● -2.1%	● -1.0%
ES	+	+	● -1.5%	● -1.9%	● -2.2%	● -1.6%	● -0.3%	● -0.2%
FR	+	+	● -4.4%	● -6.7%	● -1.9%	● -1.4%	● 4.0%	● -2.2%
HR	+	+	● -4.9%	● -5.0%	● -1.7%	● -1.8%	nėra	● -2.1%
IT	+	+	● -6.1%	● -4.3%	● -1.9%	● -2.7%	● 0.5%	● -2.5%
CY	+	+	● 1.9%	● 0.1%	● -1.4%	● 3.2%	● 1.2%	● -4.1%
LV	+	+	● 0.0%	● 0.8%	● -1.5%	● 2.5%	● 0.1%	● -4.4%
LT	+	-	● -1.0%	● 2.0%	● -5.6%	● -2.2%	● 1.8%	● -0.8%
LU	+	+	● -2.8%	● -3.1%	● -3.8%	● -1.4%	● -0.3%	● -1.9%
HU	+	+	● -0.5%	● 0.7%	● -2.5%	● 3.6%	● -0.7%	● -1.4%
MT	-	-	● 1.7%	● 3.5%	● -3.1%	nėra	● 11.1%	● -3.7%
NL	+	+	● -5.2%	● -8.3%	● -1.9%	● -1.7%	● -0.4%	● -3.0%
AT	+	-	● -3.8%	● -3.9%	● -1.8%	● -0.2%	● 0.3%	● -3.2%
PL	+	+	● -4.2%	● -2.7%	● -3.5%	● -5.2%	● 1.4%	● -1.0%
PT	+	+	● -1.8%	● -0.3%	● -1.7%	● -1.0%	● 0.3%	● -4.0%
RO	+	+	● -0.6%	● -0.6%	● -4.3%	● -6.4%	● 1.7%	● -0.7%
SI	+	+	● -3.3%	● -4.0%	● -1.7%	● -3.5%	● 1.9%	● -1.4%
SK	+	-	● -4.3%	● -5.2%	● -4.9%	● -5.1%	● -0.1%	● -0.6%
FI	+	+	● 1.4%	● -1.1%	● -0.3%	● -0.1%	● -0.2%	● -1.4%
SE	-	+	● -1.8%	● -1.2%	● -2.0%	● -1.4%	● -1.2%	● -2.3%
UK	+	+	● -6.5%	● -5.4%	● -3.2%	● -2.1%	● -2.7%	● -3.3%

Šaltinis Eurostatas, Ekonomikos ir finansų reikalų GD, projektas „Odyssee-Mure“.

* Simbolis „+“ naudojamas, jei valstybės narės 2005–2014 m. pirminės energijos suvartojimą ir galutinį energijos suvartojimą mažino sparčiau, negu reikėtų mažinti 2005–2020 m. laikotarpiu, kad iki 2020 m. būtų pasiekti jų pirminės energijos ir galutinio energijos suvartojimo tikslai. Likusiais atvejais buvo naudojamas simbolis „-“.

2 lentelė. Apžvalgos rodikliai

	Paslaugų sektorius	Transporto sektorius			Gamyba	
Rodikliai	2005-2014 m. vidutinis metinis energijos intensyvumo pokytis paslaugų sektoriuje, %	2005-2014 m. vidutinis metinis viso galutinio energijos suvartojimo pokytis transporto sektoriuje, %	Dalies pokytis traukinių, autobusų ir troleibusų (keleivių vežimo) sektoriuje 2014 m. plg. su 2005 m., procentiniais punktais (teritorializuota keleivių veikla)	Dalies pokytis geležinkelių ir vidaus vandenų transporto (krovinių vežimo) srityje 2014 m. vs. 2005 m., procentiniais punktais (teritorializuota krovinių vežimo veikla)	2005-2014 m. metinis kogeneracinės šilumos gamybos pokytis	Santykio transformavimo produkcija thPG/kuro sąnaudos thPG 2014 m. plg. su 2005 m., pokytis procentiniais punktais
Šaltinis ir gavimo data	Eurostatas 2016/08/31 ir 2016/09/05	Eurostatas 2016/08/31	Mobilumo ir transporto GD „2016 m. Užrašų knygelė“	Mobilumo ir transporto GD „2016 m. Užrašų knygelė“	Eurostatas 2016/12/06	Eurostatas 2016/08/31 ir 2016/09/02
ES28	● -1.3%	● -0.5%	● 0.1	● 1.1	● -1.2%	● -0.1
BE	● -0.4%	● 0.2%	● 3.1	● 0.8	nėra	● 4.3
BG	● -1.2%	● 0.9%	● -11.5	● 10.2	● -3.7%	● 2.3
CZ	● -2.5%	● 0.3%	● 3.3	● -3.3	● -3.5%	● 0.1
DK	● -1.6%	● -0.8%	● -0.7	● 0.6	● -2.9%	● 3.8
DE	● -0.9%	● 0.2%	● -0.1	● -1.4	● 0.0%	● 0.7
EE	● 0.5%	● 0.2%	● -4.1	● -24.7	● 1.8%	● -5.1
IE	● -4.6%	● -1.1%	● 2.3	● -0.8	● 2.7%	● 4.2
EL	● 0.3%	● -2.3%	● -3.1	● -1.0	● -7.7%	● -0.2
ES	● -0.9%	● -2.4%	● -0.9	● 0.9	● -3.3%	● -4.2
FR	● -0.8%	● -0.2%	● 1.6	● -0.8	● 462.3%	● -1.3
HR	● -0.3%	● 0.6%	● -1.2	● 5.3	nėra	● 1.4
IT	● 0.0%	● -1.2%	● 1.0	● 3.1	● 0.7%	● 1.0
CY	● 1.3%	● -1.6%	● -2.6	● 0.0	● 46.8%	● 4.4
LV	● -1.1%	● 0.6%	● -5.3	● -2.9	● 6.0%	● -4.1
LT	● -1.7%	● 2.7%	● 1.5	● -6.1	● -3.9%	● 46.5
LU	● -2.7%	● -1.1%	● 2.0	● -13.6	● 15.5%	● 3.6
HU	● -5.2%	● -0.6%	● -3.0	● 3.1	● -6.0%	● -2.6
MT	nėra	● 5.8%	● -2.8	nėra	nėra	● 11.2
NL	● -2.3%	● -1.0%	● 0.7	● 3.3	● -1.1%	● -0.3
AT	● -2.9%	● -0.4%	● 1.6	● -2.2	● 1.1%	● 3.9
PL	● -1.3%	● 3.1%	● -10.6	● -10.1	● -1.6%	● -0.9
PT	● -1.9%	● -1.1%	● -0.4	● 3.5	● 1.8%	● -0.9
RO	● -0.4%	● 2.9%	● -6.1	● 15.7	● -5.4%	● -3.8
SI	● -1.6%	● 2.7%	● -0.7	● 5.2	● -4.1%	● -0.3
SK	● -5.2%	● -0.5%	● -7.0	● -6.4	● -10.8%	● -2.0
FI	● 0.6%	● 0.3%	● -0.3	● 5.8	● 0.1%	● -0.2
SE	● -1.5%	● -0.1%	● 1.3	● -2.1	● 1.4%	● 1.0
UK	● -1.7%	● -0.9%	● 2.6	● 1.5	● -2.7%	● 0.1

Šaltinis Eurostatas.